

АНОТАЦІЯ

навчальної дисципліни
«Екологічне право»

Кафедра цивільно-правових дисциплін

Статус дисципліни - *обов'язкова*

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Форми здобуття вищої освіти – денна/заочна

Мова викладання - українська

Навчальний рік – 2023-2024

Форма підсумкового контролю – залік

Метою вивчення навчальної дисципліни «Екологічне право» є:

навчальна – приватне забезпечення всебічної підготовки шляхом набуття знань щодо специфіки правового регулювання суспільних відносин, що складаються у сфері забезпечення раціонального використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки, охорони та відновлення природних об'єктів та інших сферах, що складають предмет екологічного права, а також набуття студентами практичних умінь та навичок у сфері тлумачення, реалізації, застосування норм екологічного права;

розвиваюча – засвоєння студентами форм, способів, засобів, прийомів, методів наукового та практично-орієнтованого мислення, пов'язаного із професійно-юридичним опануванням теоретичного та нормативно-правового матеріалу галузі екологічного права;

виховна – приватне забезпечення становлення позитивно орієнтованої особистості шляхом засвоєння ними основних морально-правових ідеалів українського суспільства, підтримання і розвиток у студентів таких позитивних моральних якостей, як справедливість, чуйність, відданість принципам свободи, верховенства права та іншим, нетерпиме ставлення до будь-яких порушень законності, патріотизм, прагнення постійно підвищувати рівень свого професійного, морально-вольового, ділового, особистісного розвитку тощо.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни є доповнення теоретичних знань з правознавства, що дає можливість сформулювати більш повне уявлення про національну правову систему та взаємозв'язку між різними галузями права. Знання з екологічного права мають важливе значення для екологічного, цивільного, кримінального та адміністративного судочинства тощо.

Результати вивчення навчальної дисципліни «Екологічне право»

Згідно з вимогами освітньої програми Здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

1) на понятійному рівні: поняття екологічного права комплексної інтегрованої та спеціалізованої галузі права; його предмет, метод, принципи та їх особливості; систему та джерела екологічного права, поняття, класифікацію та особливості екологічних правовідносин, їх елементи; загальні засади екологічної політики й екологічної реформи в Україні; поняття, особливості та класифікацію суб'єктів екологічного права; правовий статус фізичних осіб як суб'єктів екологічного права; правовий статус юридичних осіб як суб'єктів екологічного права; правовий статус, особливості діяльності специфічних суб'єктів екологічних правовідносин; поняття, сутність, принципи, форми та методи державного регулювання еколого-правових відносин в Україні; систему та правове становище органів, що здійснюють державне регулювання у сфері раціонального використання природних ресурсів в Україні; правове регулювання використання природних ресурсів.

2) на фундаментальному рівні: парадигму та методологію пізнання екологічного права; основні світоглядні ідеї, доктринальні положення науки екологічного права; основні, наріжні загальноприйняті у науці екологічного права наукові ідеї як найвищі форми розвитку наукового вчення про екологічне право;

3) на практично-творчому рівні: - способи та методи орієнтування та пошуку норм екологічного права у системі законодавства України; методiku вирішення практичних завдань з екологічного права; методiku тлумачення і застосування його норм, в тому числі системно з нормами суміжних галузей права;

вміти:

1) на репродуктивному рівні: відтворювати основні поняття та конструкції екологічного права; вирішувати тести та виконувати індивідуальні завдання;

2) алгоритмічному рівні: застосовувати загальні та спеціальні алгоритми аналізу інститутів екологічного права, самостійно працювати з нормативно-правовими актами;

3) на евристичному рівні: аналізувати положення та інститути екологічного права; визначати зміст певних фактичних відносин у сфері природокористування; давати вірну юридичну кваліфікацію означеним фактичним відносинам; тлумачити чинне законодавство, а так само і локальні нормативні акти; застосовувати чинне законодавство; виступати експертом та консультантом у навчанні інших; розробляти проекти процедурних, процесуальних та інших юридичних документів.

4) на творчому рівні: вичерпно, логічно та творчо викладати інформацію в усній і письмовій формі; ґрунтовно висловлюватися та дискувати, пов'язуючи при цьому теоретичний матеріал з екологічного права із конкретними практичними питаннями регулювання екологічних відносин.

Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Спеціальні компетентності:

.СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

Пререквізити. (*Аграрне право, Теорія держави та права», Конституційне право*)

Постреквізити. (*Цивільний процес, Господарське право, Земельне право, Міжнародне приватне право, Право інтелектуальної власності, Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності*)

Програмні результати навчання:

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 7. Скласти та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

ПРН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

ПРН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО»

Освітній ступінь *бакалавр*
Спеціальність *081 «Право»*

на **2023 / 2024** навчальний рік

1. Конституція України (із змінами) від 28 червня 1996р. URL: www.rada.gov.ua
2. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року. URL: www.rada.gov.ua
3. Водний кодекс України від 6 червня 1995 року. URL: www.rada.gov.ua
4. Кодекс України Про надра від 27 липня 1994 року. URL: www.rada.gov.ua
5. Лісовий кодекс України від 21 січня 1994 року. URL: www.rada.gov.ua
6. Повітряний кодекс України від 4 травня 1993 року URL: www.rada.gov.ua
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення URL: www.rada.gov.ua

акти міжнародного права:

1. «Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля» від 25.06.1998 р. // Закон і бізнес. – 2002. Листоп. - № 44.
2. Меморандум між Урядом України і Урядом Республіки Грузія про співробітництво в галузі охорони навколишнього середовища від 13.04.1993 р. // Офіційний вісник України. – 2005. - № 24 (01.07.2005). – Ст. 1384.

закони:

1. Про аквакультуру : Закон України від 18 вересня 2012 р., № 5293-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 43. – Ст. 616.

2. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991р. //Відомості ВР України-1991-№ 41.
3. Про тваринний світ: Закон України від 13.12.2001 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 14, ст.97
4. Про екологічну мережу: Закон України від 24.06.2004 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 45, ст.502
5. Про рослинний світ: Закон України від 09.04.1999 р.// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 22-23, ст.198
6. Про охорону атмосферного повітря: Закон України від 21.06.2001 року// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 50, ст.678
7. Про природно-заповідний фонд України: Закон України від 16.06.1992 р.// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 34, ст.502
8. Про об'єднання громадян: Закон України від 16 червня 1992р.// ВВР України -1992-№ 34-ст.504
9. Про екологічну дисципліну: Закон України від 9 лютого 1995р. //ВВР України-1995- № 8-ст.54.
10. Про екологічну експертизу Закон України від 9 лютого 1995 року // Відомості Верховної Ради України. - 1995. - № 8. - Ст. 54.
11. Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення: Закон України від 24 лютого 1994 р.(із змінами та доповненнями) //Відомості ВР України.- 2005.- № 2.- ст.38.
12. Про об'єкти підвищеної небезпеки: Закон України від 18 січня 2001 р. // Відомості ВР України.- 2001.- №15.- ст.7.
13. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 року // Відомості Верховної Ради України. - 1992. - № 48. - Ст. 650.
14. Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 27 лютого 1991р. //Відомості ВР України-1991-№ 16 - ст. 198; 1992 № 13. ст.177; № 37 ст.541.
15. Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України //ВВРУ України - 1992 р - №13-ст 178; №37-ст 543; 1996 р - №13-ст 11.

підзаконні акти:

1. Положення Про Державне агентство водних ресурсів України: Указ Президента України від 13 квітня 2011 року № URL:: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/453/2011>
2. Про Концепцію розвитку водного господарства України. Постанова Верховної Ради України від 14 січня 2000 року // Офіційний вісник України. - 2000. - № 5.- Ст. 146.
3. Про затвердження Порядку справляння збору за спеціальне використання лісових ресурсів та користування земельними ділянками лісового фонду. Постанова Кабінету Міністрів України від 6 липня 1998 року № 1012 // Офіційний вісник України. - 1998. - № 27. - Ст. 997.
4. Про затвердження Порядку справляння компенсації за добування

(збирання) видів тварин і рослин, занесених до Червоної книги України: Наказ Мінекобезпеки України від 14.06.1999 № 129 URL:: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0421-99>

5. Про порядок ведення державного земельного кадастру: Постанова Кабінет Міністрів України від 12.01.1993 № 15. URL:: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/15-93-п>

6. Положення про порядок ведення державного кадастру тваринного світу: затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 15 листопада 1994 р. № 772. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/772-94-п>

7. Про Положення про Міністерство надзвичайних ситуацій України: Указ Президента України від 06.04.2011 № 402/2011. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/402/2011>

8. Про Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України: Указ Президента України від 13.04.2011 № 452/2011 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/452/2011>

9. Про затвердження Положення про обласні управління лісового та мисливського господарства Державного агентства лісових ресурсів України: Наказ Мінагрополітики України від 21.03.2012 № 134 URL:: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0729-12>

10. Про затвердження Положення про органи рибохорони Державного агентства рибного господарства України: Наказ Мінагрополітики України від 19.01.2012 № 26 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0379-12>

11. Про затвердження Основних напрямів державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки. Постанова Верховної Ради України від 5 березня 1998 р. № 188/98-ВР // Відомості Верховної Ради України.- 1998.- № 38-39.- ст.248.

12. Про Концепцію розвитку водного господарства України. Постанова Верховної Ради України від 14 січня 2000 року // Офіційний вісник України. - 2000. - № 5.- Ст. 146.

Підручники:

1. Андрейцев В.І. Екологічне право: підручник. К.:Вентурі, 2015. – 616 с.

2. Андрейцев В.І. Екологічне право: Особлива частина: підручник. К.: Істина, 2015. 580 с.

3. Аграрне, земельне та екологічне право України. Особлива частина. Під ред. проф. О.О. Погрібного. Х.: ООО Одісей, 2019. – 480 с.

4. Екологічне право України. Академічний курс: підручник для студ. вищих навч. закл. / НАН України; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького; Київський ун-т права / Юрій Сергійович Шемшученко (заг.ред.). 2-ге вид. К. : Юридична думка, 2018. 720с.

5. Кобецька Н.Р. Екологічне право України. Підручник. 2-ге видання, перероблене і доповнене. Київ. Видавництво: Юрінком Інтер, 2018. 352 с.

6. Бойчук Ю.Д., Шульга М.В. та ін. Основи екології та екологічного права: Навчальний посібник: - 2-ге вид., випр. і доп. -Суми: ВТД «Університетська книга»; К.: Видавничий дім «Княгиня Ольга», 2015. 368 с.
7. Екологічне право ЄС: Програма Tacis Європейського Союзу в Україні. — К. : ІМВ КНУ імені Тараса Шевченка, 2014. 158с.
8. Білявський Г.О. та ін. - Основи екології: Підручник / Г.О. Білявський, Р.С. Фурдуй, І.Ю. Костіков.-2-ге вид.- К.: Либідь, 2015.- 408 с.
9. Костицький В.В. Економіко-правовий механізм природокористування та охорони навколишнього природного середовища. Розділ 9 // Екологічне право України. Академічний курс: Підручн. – 2-ге вид. / За заг. ред. Ю.С. Шемшученка. – К.: ТОВ Видавництво Юридична думка , 2015. – 460 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Балюк Т. І. Екологічне право України (Конспект лекцій у схемах) (Загальна і Особлива частини). К.: Атіка, 2016. 484 с.
- Бевзенко В. М. Адміністративно-земельне право України : навч. посіб. / В. М. Бевзенко. Київ : Алерта, 2015. 180 с.
2. Екологія та екологічне право: [навч. посібник] / Р.А. Кизима (ред.). — Вид. 2-ге, допов. Т.: Підручники і посібники, 2019. 334с.
3. Екологічне законодавство України: стан та перспективи розвитку: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 13-14 грудня 2017 р. / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого; НДІ держ. будівництва та місцевого самоврядування АПрН України; Державне управління охорони навколишнього природного середовища в Харківській області / Ю.П. Битяк (ред.) Х.: Право, 2018. 184с.
4. Екологічне право України. Загальна частина [Текст] : навч. посіб. / [І.В. Бригадир, В.А. Зуєв, О.М. Шуміло; за ред.: О.М. Шуміло]; Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х. : ХНУВС, 2015. 291 с.
5. Екологічне право України. Особлива частина [Текст] : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл. / О.М. Шуміло, В.А. Зуєв, І.В. Бригадир та ін.] ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. К.: Центр учбової літератури, 2015. 431 с.
6. Екологічне право України. Особлива частина : навч. посіб. / [О. М. Шуміло, І. В. Бригадир, В. А. Зуєв та ін.] ; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х. : ХНУВС, 2014. 386 с.
7. Ільків Н.В. Екологічне право у діяльності органів внутрішніх справ України: навч.- практ. посібник / Львівський держ. ун-т внутрішніх справ — Л. : ЛьвДУВС, 2017.144с.
8. Екологічне право: навч. посіб. / І.Б. Мачуська; ДВНЗ Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. К.: КНЕУ, 2019. 301 с.
9. Екологічне право в малюнках і схемах для всіх / С.В. Размстаєв (ред.). — Х.: Харківська обл. орг. Всеукраїнської екологічної ліги, 2014. 46с.
10. Екологічне право : підруч. [для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл.] / за ред . А. П. Гетьмана. Х. : Право, 2015. 432 с.

11. Екологічне право України. Акад. курс : підруч. – [2-ге вид.] / за заг. ред . Ю. С. Шемшученка. – К. : ТОВ «Вид-во «Юрид. думка», 2018. –720 с.
12. Екологічне право України : підруч. [для студ. вищ. навч. закладів] / за ред . І. І. Каракаша. Одеса : Фенікс, 2015. 788 с.
13. Теорія держави і права : підруч. [для студ. юрид. вищ. навч. закл.] / О. В. Петришин, С. П. Погребняк, В. С. Смородинський та ін. ; за ред. О. В. Петришина. Х. : Право, 2016. 368 с.

Монографії та інші наукові видання:

1. Кобецька Н. Р. Дозвільне і договірне регулювання використання природних ресурсів в Україні: питання теорії та практики : монографія / Н. Р. Кобецька. – Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2016. - 271 с.
2. Кобецька Н. Р. Договірне регулювання природноресурсових відносин / Н. Р. Кобецька, В. В. Семків // Договір як універсальна форма правового регулювання : монографія / за заг. ред. В. А. Васильєвої. – Івано-Франківськ: Вид-во Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, 2016. – С. 334–351.
3. Кобецька Н. Р. Кримінально-правова політика у галузі злочинів проти довкілля: проблеми та сучасні тенденції / Н. Р. Кобецька // Політика у сфері боротьби зі злочинністю України: теоретичні та прикладні проблеми : монографія / за ред. П. Л. Фріса, В. Б. Харченка. – Івано-Франківськ-Харків, 2016. – С. 332-341.
4. Шершун С.М. Еколого-правове регулювання лісокористування в Україні : Автореф. дис. ... канд. юрид.наук : 12.00.06. — К., 2015. – 20 с.
5. Комарницький В.М. Поняття права спеціального природокористування // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ. – 2013. - №1.
6. Комарницький В. Питання співвідношення права власності та права спеціального природокористування Бюлетень Міністерства юстиції України. 2015. №6.
7. Комарницький В. Формування права соціального природокористування: питання визначення. Бюлетень Міністерства юстиції України. 2015. - №6.
8. Терещенко С.В. Перспективи оновлення правової бази господарського природокористування . Правовое обеспечение рационального использования природных ресурсов в сфере хозяйствования. – 2015. -27 октября - 5 ноября.
9. Овчаренко Р. Економіко-правові проблеми впровадження систем екологічного управління. Правовое обеспечение рационального использования природных ресурсов в сфере хозяйствования. – 2015. -27 октября - 5 ноября.
12. Степура Т. Рибницький ставок – водний об’єкт чи гідропоруда // Фонд державного майна. 20 років.

13. Кулинич П. Ф. Правовий режим земель водного фонду // Земельне право України: теорія і практика. 2015. №5-6. С 18-31.

14. Кулініч П. Право постійного землекористування: для кого воно постійне. Юридичний журнал. 2015.- №5.

Інтернет-ресурси

Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua>.

Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua>.

Судова влада України. URL: <https://court.gov.ua>.

Офіційний сайт Держгеокадастру. URL: <https://land.gov.ua/>.

Професійна правова система «МЕГА-НАУ». URL: <http://www.nau.com.ua>.

Журнал «Земельний вісник України». URL: <http://zemvisnuk.com.ua/>.

Земельна спілка України. URL: <http://zsu.org.ua>.

Міжнародна благодійна організація «Екологія. Право. Людина». URL: <https://epl.org.ua/>.

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://nbu>

Карпенко Роман Валерійович, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти, кандидат юридичних наук, доцент, робочий кабінет №621, тел. 0677610518, karpenkoroma1991@ukr.net, консультації що четверга з 14.00 до 16.00